

ČRNOmaBELEM

GLASILO ČASOPISNO-TISKARSKEGA PODJETJA PRAVICA-DNEVNIK

Leto XIII

21. februarja 1977

Številka 2

USKLAJEVANJE Z ZAKONOM O ZDRUŽENEM DELU

ZA ZAČETEK SPREJEM PROGRAMOV

Delavci vsake temeljne organizacije bodo morali poleg drugega sprejeti tudi samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD

Pred nami je velika, izredno pomembna akcija: uskladitev organiziranosti naše delovne organizacije (DO) in vseh njenih dosedanjih samoupravnih aktov z določbami zakona o združenem delu (ZZD), ter sprejem nekaterih novih samoupravnih aktov. Tako bodo na primer morali delavci vsake temeljne organizacije med drugim sprejeti tudi samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD.

To akcijo smo dolžni izvesti v dveh letih. Navidezno je to dolg rok, dejansko pa bomo spričo številnih zahtevnih nalog zelo na tesnem s časom, zlasti še, ker sta dva meseca že minila. Kako naj se lotimo dela?

Naša prva naloga je, da si napravimo program uresničevanja določb ZZD. Ta program mora imeti vsaka organizacija združenega dela, pripraviti pa ga mora posebna komisija. Pri nas bi torej morali imenovati najmanj 3 komisije (eno za DO in po eno za vsako TOZD), verjetno pa 5 komisij, to je še eno za Glas Ljubljane, če ga bo po ZZD moč registrirati kot tretjo TOZD naše DO, in eno za delovno skupnost, ki naj bi jo v skladu s 400. členom ZZD na novo organizirali v naši DO iz dosedanjih ločenih knjigovodstev obeh TOZD, in drugih skupin delavcev, ki opravljajo admini-

strativno — strokovna, pomožna in tem podobna dela skupnega pomena za vse TOZD v naši DO.

Za izdelavo teh programov bo treba izvesti: analizo družbeno-ekonomskih odnosov (dohodkovna odvisnost med TOZD, delitev OD in sredstev za skupno porabo, delovna razmerja, medsebojni odnosi delavcev ipd.), analizo samoupravne organiziranosti (ali Glas Ljubljane izpolnjuje pogoje za organiziranje TOZD, ali smo dolžni organizirati delovno skupnost ipd.), analizo uresničevanja samoupravljanja delavcev (načini osebnega izjavljanja, funkcioniranje delegatskega sistema, razporeditev pristojnosti organov upravljanja in izvršilnih ter poslovodskih organov ipd.) in analizo vseh samoupravnih splošnih aktov zlasti glede vsklajenosti oziroma neskladnosti z ZZD in drugimi

zveznimi ter republiškimi predpisi.

Na podlagi opravljenih analiz bomo lahko izluščili vprašanja, ki jih je treba urediti, in določili naloge za posamezne organe ter roke, v katerih je treba opraviti te naloge.

Prva naloga naše DO in obeh TOZD za vskladitev organiziranosti in samoupravnih splošnih aktov z ZZD je torej izvolitev oziroma imenovanje komisije z nalogo, da ob sodelovanju sindikata in vseh delavcev pripravijo programe za uresničevanje te akcije (za DO je komisija že for-

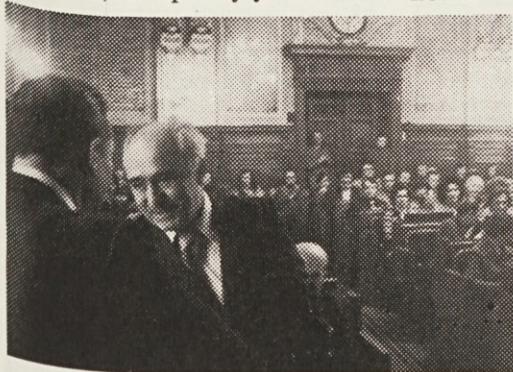
mirana). Te programe sprejemajo delavski sveti v obliki samoupravnega splošnega akta z navedbo rokov in izvajalcev. Po sprejemu programov bodo komisije imele nalogo kontrolirati njihovo izvajanje in med drugim pripraviti tudi ustrezne spremembe in dopolnitve programov z določbami naknadno izdanih zveznih in republiških predpisov. Zato vse kaže, da njihovih nalog še daleč ne bo konec po uvodoma omenjenem dveletnem roku.

V. R.

ŠESTIM DNEVNIKOVIM DELAVCEM ZA 25 LET
DELA V PODJETJU

PODELJENA ODLIKOVANJA

Na slavnostni seji delavskega sveta ČP Ljubljanski dnevnik, ki je bila 16. februarja opoldne v veliki sejni dvorani Skupščine mesta Ljubljane, je predsednik mestne konference SZDL Vlado Beznik podelil odlikovanja, s katerim je predsednik republike odlikoval šest delavcev Dnevnika, ki so zaposleni v našem podjetju od ustanovitve. Red dela z zlatim vencem je dobil Rudi Vahen, red dela s srebrnim vencem pa Pavla Anžič, Justi Borišek, Ema Fister, Milka Kernel in Dana Nučič (na slikah). Hkrati so podelili tudi »Zlate Dnevnike«. Vsem odlikovancem iskrene čestitke našega uredništva!

Aktivno delo samoupravnih organov

Z novim letom se je močno povečala aktivnost samoupravnih organov Ljudske pravice, saj se je DS sestal na dveh rednih in eni izredni seji, PO pa na eni redni in eni izredni seji.

Delavski svet je dne 19. 1. 1977 z izvolitvijo tov. Navinškove in tov. Sekirnika za overovatelja zapisnika poskrbel za to, da bodo zapisniki tega najpomembnejšega organa takšni, da na njihovo vsebino in sprejete sklepe ne bo več pripomb.

Obširno so vsi prisotni člani pregledali poročilo delavske nadzorne komisije in sprejeli nekatere njene predloge:

- naj v bodoče o večjih investicijah razpravljajo delavci na zborih obratov;

- naj se izdela plan remontov strojev v vseh obratih, z dobavitelji strojev pa naj se vodstvo tiskarne poskusi dogovoriti za strokovno izpopolnitev nekaterih naših mehanikov;

- pojasnjen je bil postopek o sprejemu in uveljavitvi novo izračunanih količnikov, prav tako pa je bil sprejet sklep, da se do spremembe samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in osebnih dohodkov uporabljajo prvotno postavljeni količniki;

- pojasnjen je bil postopek razporejanja delavcev na druga delovna mesta;

- dogovorjeno je bilo, da bodo strokovne službe pripravile pregled možnosti za prikazovanje odtegljajev vsakemu delavcu pri izplačilu OD;

- spremenjen je bil način odtrgovanja zamud, za kar so sedaj odgovorni obratovodje;

- na predlog delavske nadzorne komisije naj bi se na novo odprlo delovno mesto socialnega delavca.

Poleg predlogov DNK je DS sprejel tudi smernice za izdelavo plana proizvodnje. V razpravi je bilo poudarjeno, da bodo pri izdelavi upoštevane vse določbe SS o delitvi dohodka in OD, ne bodo pa upoštevani v preteklem obdobju sprejeti sklepi DS, ki so sproti usklajevali nekatera nesorazmerja.

V zvezi s tem je DS sprejel tudi sklep, naj zbori delavcev do 15. 2. 1977 razpravljajo o morebitnih predlogih za spremembe in dopolnitve SS, da bo komisija za pripravo besedila SS o delitvi dohodka in OD lahko začela s svojim delom.

Člani DS so bili seznanjeni z natečajem Samoupravne stanovanjske skupnosti mesta Ljubljana za pridobitev posojila za nakup stanovanj. Sprejeli so sklep o udeležbi na natečaju in o nakupu treh eno-sobnih in enega

dvosobnega stanovanja, seveda če bomo na natečaju uspeli.

Sprejet je bil tudi nov predlog o evidentiranju dopustov po 8 ur za en delovni dan, brez vštevanja prostih sobot. S spremembo evidentiranja dopustov se spremeni tudi evidentiranje vseh plačanih izostankov — bolezen, prazniki. Spremenil se bo tudi dosednji način obračuna OD režijskih delavcev; namesto dosedanjih 182 ur na mesec, bo v bodoče služilo za obračun dejansko število opravljenih ur, tako kot velja za delavce v proizvodnji.

Člani DS so bili seznanjeni z razporeditvijo tov. Teodora Gantarja na delovno mesto vodje delavnic. Sklepali so o pritožbi Omić Deda zoper razporeditev na drugo delovno mesto in sprejeli sklep o uvedbi postopka o kršitvi delovne dolžnosti zoper vodilne delavce.

PO je razpravljal o predlogu planov proizvodnje in o pokazateljih, ki so služili za izdelavo planov. Člani PO so bili mnenja, razen predstavnika strojne stavnice, da so delovni pogoji, izdelavni količnik, normativi ur brez dela, in še nekateri pokazatelji za različne obrate zelo različni. Ker pa vsi ti pokazatelji odločilno vplivajo na izračun vrednosti točke za posamezni obrat je PO sprejel sklep, naj se upošteva iniciativa nekaterih zborov delavcev in naj se izdela predlog Sprememb in dopolnitev SS o delitvi dohodka in OD, s katero bi se uveljavil način obračuna in izplačila OD po enotni vrednosti točke. Predlog sprememb in dopolnitev je DS sprejel na svoji seji dne 3. 2. 1977, s čemer je bil uveden postopek za podpis pristopnih izjav delavcev.

PO je pričel tudi razpravo o predlogu investicijskega programa, vendar je bil predlog umaknjen z dnevnega reda, ker ni bil realen.

Tako PO kot tudi DS sta ob pregledu inventurnih poročil ugotovila, da je bila letošnja inventura opravljena bolj natančno kot prejšnja leta, da pa je pri tem prišlo do ugotovitve, da so obratovodje pri vodenju evidence o materialu vse premalo natančni. Zato sta bila sprejeta dva sklepa: o uničenju oziroma odprodaji odpisanega materiala in opreme, poleg tega pa so tov. Žehelj, Grebenc in Dolničarjeva sprejeli zadolžitev, da bodo obratovodje na skupnem sestanku

poučili o evidencah, ter jim za njihovo bodoče pravilno ravnanje dali pismena navodila.

PO je v zvezi s povračilom stroškov prevoza na delo in z dela sprejel sklep, da se vsa povračila stroškov uskladijo z določbo SS, ki določa da se povrnejo le stroški za prevoz po železnici, če ti presega 100 din, stroški prevoza z avtobusom pa se povrnejo le, če iz posameznega kraja ni mogoče prevoz po železnici.

Ustrezno število strokovnih delavcev naše temeljne organizacije si bo v letošnjem letu ogledalo tudi grafično razstavo v Düsseldorfu.

Izračun vrednosti točke za mesec januar 1977 je prinesel zelo slabe rezultate. Ker ti rezultati niso bili realni glede na realizacijo v mesecu januarju, je DS na svoji izredni seji sprejel sklep, da se akontacija OD do izdelave finančnega plana izplačuje po zvišani planski vrednosti točke. To zvišanje planske vrednosti znaša za mesec januar 10%.

V mesecu februarju se bodo vsi delavci tiskarne z osebnim izrekanjem v obliki referenduma izrekli o reorganizaciji dosednjega Združenja grafičnih podjetij Grafoimpexa v Skupnost grafičnih podjetij. Tako kot večina jugoslovanskih tiskarn je tudi Ljudska pravica član Grafoimpexa, ki opravlja za nas tiste posle, za katere nismo registrirani, zlasti izvoz naših storitev in uvoz repromateriala. O vključitvi temeljnih organizacij v skupnost se mora izreči večina vseh delavcev in zato pričakujemo, da se bo večina delavcev v tej akciji odločila za naše nadaljnje sodelovanje z Grafoimpexom.

IZKORIŠČENOST STROJEV V LETU 1976

Tiskarski stroji izkazujejo 75,4 odstotno izkoriščenost možnega delovnega časa dveh izmen. Knjigotiskarski stroji so izkoriščeni 64 odstotno, knjižno rotacijo 67 odstotno, časopisno rotacijo 122 odstotno ter ofset stroji 86 odstotno od možnega časa. Izkoriščenost je bila boljša kot se je planiralo. Zaradi pomanjkanja dela pa se je zmanjšala produktivna izkoriščenost. Prav tako je padla produktivnost na strojih od lanskoletnih 73,3 odstotkov na letošnjih 68,8. Velik padec produktivnega dela je opaziti na knjižni rotaciji in ofset strojih, povečala se je le na knjigotiskarskih strojih. Skupno število se je zmanjšalo za približno 500 000 izvodov. Povečalo pa se je poprečno število odtisov na uro od 4158 v letu 1975 na 4636 v letu 1976. Pri tem ima velik delež časopisna rotacija ter ofset stroji.

Izkoriščenost knjigoveških strojev smo začeli zasledovati šele v mesecu juniju. Zato nimamo primerjalnih podatkov. Izkoriščenost knjigoveških strojev v dveh izmenah je slabša kot pri tiskarskih strojih, saj znaša le 63,4 odstotka, produktivna izkoriščenost pa je le 35,8 odstotkov možnega časa. Tudi produktivno delo je nižje. Doseženo je 56,6 odstotkov. Najboljšo izkoriščenost in produktivnost izkazujejo šivalni stroji, tem pa slede zgibalni stroji. Med ostalimi stroji pa imajo še dobre rezultate znašalni stroj, broširni stroj ter stroj za izdelavo platnic. Od skupno opravljenih 29041 ur odpade na brezdelje kar 8124 ur ali 28 odstotkov časa. Pri tem ima svojevrsten rekord heidelberg za tisk, ki je v 7 mesecih opravil le 3 izdelavne ure. Ob tem podatku se moramo vprašati, ali res ni možno dobiti delavca, ki je v 7 mesecih opravil le 3 izdelavne ure. Njegova vrednost niti ni tako majhna, da bi lahko šli mimo tega. S svojimi stroški tudi povečuje ceno storitvam knjigovoznic. Glede na svojo veliko vrednost ima zelo slabe rezultate tudi celotna kolbus linija. Produktivna izkoriščenost tega stroja je le 22,2 odstotka, produktivnost pa znaša 39,9 odstotkov. Na stroju je od 1437 evidentiranih ur kar 629 ur brez dela.

Zasedenosti strojev smo do sedaj posvetili premalo časa, prav tako tudi resnični potrebi posameznega stroja. Z odpravo teh slabosti je možno računati na uspešno poslovanje. Kako bomo to dosegli, pa ni le stvar proizvodnih oddelkov, temveč tudi ostalih služb in nas vseh. S.T.

OSEBNI DOHODKI V LUČI STATISTIKE

PODATKI O IZPLAČANIH OSEBNIH DOHODKIH V TISKARNI LP ZA DECEMBER 1976

Povprečni mesečni osebni dohodek 4407,80 dinarjev.

V ročni stavnici znaša povprečni osebni dohodek 4048,65, v strojni stavnici 5334,75, časopisni enoti 5909,75, reprodukciji 4540,60, knjigotiskarski strojnici 4328,75, litografiji 3453,55, knjigovoznici 3457,60, mehanični delavnici 4164,70 in v režijski grupi 4492,65.

Najnižji izplačani osebni dohodek je bil 2108,05, najvišji pa 12954,25.

PODATKI O IZPLAČANIH OSEBNIH DOHODKIH V LJUBLJANSKEM DNEVNIKU V MESECU JANUARJU 1977

Povprečni osebni dohodek je bil 6057,37.

V redakciji znaša povprečni osebni dohodek 7533,90, BEP 5703,92, IBM 4864,48, splošni oddelek, računovodstvo in analitski oddelek 5157,77, v prodajnem oddelku 5.408,16, naročninskem oddelku 4.291,77 ekspeditu 5933,31, adremi 3991,18, podružnice 4681,18, šoferji pa so prejeli 5760,15 dinarjev povprečnega osebnega dohodka.

RADIO GLAS LJUBLJANA Povprečni osebni dohodek je bil 7056,12.

Najnižji izplačani osebni dohodek je bil 2353,65 (snažilka).

Najvišji izplačani osebni dohodek je bil 11 975,45 (odgovorni urednik).

SPREJET PLAN PROIZVODNIH UR

Letos smo v LP prekinili s tradicijo, da smo plan sprejemali šele ob koncu I. trimesečja. V prvih februarskih dneh smo sprejeli plan proizvodnih ur, na podlagi katerega je izračunana zadolžitev posameznega obrata, tako višina izdelavnih ur, kot izdelavni količnik ter bruto vrednost za norma uro. Ta plan je osnova ostalim planom, ki pa so tudi že v delu. Zato bodo finančni plan, kakor plan proizvodnje po količini in vrednosti ter investicijski plan iz objektivnih vzrokov sprejeti naknadno.

Plan je narejen v podrobnosti za vsak obrat. Izvleček predloga plana z vsemi glavnimi pokazatelji je bil dan vsem obratom v vpogled, tako da so ti imeli dovolj časa, da se z njim seznani. Poglejmo, kakšne so letošnje planske zadolžitve podjetja kot celote.

Za leto 1977 predvidevamo 492 zaposlenih, od katerih je 298 izdelavnih (60,5%), ter 194 režijskih delavcev (39,5%), računajoč pri tem vso režijo, tako upravno kakor tudi obratno. Iz strukture delovne sile je opaziti, da se zmanjšuje odstotek polkvalificiranih delavcev za 2%, poveča pa se število kvalificiranih in visoko kvalificiranih.

Skupni časovni fond je planiran v višini 1137000 ur. Od tega odpade na izdelavno delo 464616 ur, ali 40,86%, na režijsko delo 465492 ur ali 40,94%, za plačane izostanke je predvideno 14,27% ali 162196 ur ter za neplačane izostanke 3,93% ali 44696 ur. Nadurno delo predstavlja 5,1% možnega delovnega časa, kar je enako 58500 uram. V letošnjem letu je nadurno delo za 17% manjše od lanskoletne realizacije. Za nadurno delo se smatra, da je opravičeno, kadar je le-to v glavnem izdelavno. Zaradi tega 90% vseh nadur planiramo kot izdelavno delo in le 10% nadurnega dela bo režijskega. Razlika je v časopisni rotaciji, kjer se zaradi narave dela 50% nadurnega dela smatra za režijsko.

Plačani izostanki, v katere spadajo dopusti, prazniki, bolezen do 30 dni, državlanske dožnosti in drugi plačani izostanki, so v letošnjem letu planirani višji za 1% v primerjavi z letom 1976. Vzrok temu so večje število ur dopusta, ki je naravni pojav, predvsem pa nastane povečanje zaradi praznikov, katerih je v letošnjem letu 10 in novega načina obračunavanja, ko se za vse plačane izostanke prizna dnevno 8 ur (do sedaj 7), vendar se to obračunava le na delovne dneve, brez prostih sobot.

Izdelavno delo vajencev je planirano v višini 2700 ur. Opravljene ure, v katere je všteto tudi izdelavno delo vajencev, predstavlja 932808 ur. Od tega odpade na izdelavno delo 467316 ur, na režijsko delo 465492 ur. Obseg izdelavnih ur je planiran

na osnovi proizvodnih količnikov za izdelavne delavce, števila režijskega dela, nadurnega dela in izdelavnega dela vajencev. Razmerje med dejansko opravljenimi urami ter stvarnim izdelavnim uram je količnik delovnega časa. Za leto 1977 je planiran v višini 50,10%. Zaradi finančnega plana je bilo potrebno planirati preseg norma ur v višini lanskoletnega dosežka, to je 112%. Na ta način predvidevamo, da bomo opravili 467316 stvarnih izdelavnih ur ter 523070 norma izdelavnih ur. Za dejansko opravljene ure je izračunan točkovni fond v višini 177892472 točk. Na podlagi planiranega izkoriščanja delovnega časa za izdelavno delo, planiranega presega ter planiranega števila točk za 1 norma izdelavno uro se predvideva za letošnje leto planska vrednost točke 0,12 din neto ali 0,1733 bruto. Ker je bilo na zad-

njem delavskem svetu mnenje večine obratov, naj bi ne planirali obratom predvidenega presega, je narejena zadolžitev za obrate v višini stvarnih izdelavnih ur, s tem, da je v tem primeru planirana planska vrednost točke 0,1071 din neto ali 0,1547 din bruto. Bruto masa OD je predvidena v višini 34650000 din, v katero so zajeti tudi plačani izostanki. Poprečna vrednost 1 norma ure za obračun vrednosti točke znaša 66,97 din vzeto za celo podjetje.

Plan med letom ni mogoče spreminjati razen v izjemnih primerih in zato so vsi obrati dolžni skrbeti, da dejansko stanje v obratu sproti prilagajajo zahtevam plana, zlasti glede števila delavcev in s tem v zvezi številom opravljenih ur. Pri tem se moramo zavedati, da bo treba vložiti precej truda, da nam bo uspelo doseči načrtovano ter da izpolnjevanje samo teh planskih meril ni jamstvo za izplačilo OD v predvidenem obsegu, ampak je pogojeno tudi s produktivnostjo, ekonomičnostjo in rentabilnostjo poslovanja. Šele z izpolnjevanjem vseh naštetih meril, je mogoče doseči boljše uspehe.

Stane Tršinar

PO PRIPOMBAH, DA SISTEM OBRAČUNAVANJA OD NI NAJBOLJŠI

FEBRUARSKA VREDNOST TOČKE VERJETNO ŽE ENAKA

V zadnjem času je večkrat govor o tem, ali je naš sistem obračunavanja OD pravi in v duhu nagrajevanja po delu? Zanimiva je ugotovitev, da obrat, ki ima najvišje OD, dvomi v pravilnost. V kakšnih dvomih so potem lahko obrati z veliko nižjini prejemki, je povsem razumljivo. Zato je bila na zadnjem delavskem svetu razprava o predlogu, ki ga je podal poslovni odbor na iniciativo večine obratov, češ naj bi prešli na enotno izplačilo vrednosti točke.

Ob pregledu vzrokov zaradi katerih pride do tako velikih razlik pri izplačilu, je med drugimi ugotovljeno, da pride do tega zaradi nepravilnih in neenakih osnov, na podlagi katerih se izračunava bruto vrednost norma ura obrata. Tako so nam znani primeri, da so obrati samo zaradi nepravilno postavljenega izdelavnega količnika čez noč prišli z dna na vrhu lestvice po višini vrednosti točke. Ker pri tem ni bilo vloženega nobenega dodatnega truda, ne moremo smatrati, da je to v smislu nagrajevanja po delu. Sporna merila, ki imajo vpliv na vrednost točke so: izdelavni količnik posameznega delavca, nerealnost normativov ter njihov preseg, različni pogoji dela, upoštevanje odgovornosti dela, ki je različna pri začetnih in končnih fazah dela, odgovornost glede kvalitete dela, vpliv brezdelja, kakor tudi korekturne lestvice.

Z namenom, da te nepravilnosti odpravimo, so bili že narejeni prvi koraki. Tako smo začeli voditi pravilnost izdelavnih količnikov in znani so že prvi rezultati. Ker pa je za izdelavo popravkov potrebno daljše obdobje, nima smisla, da bi sedaj za silo popravili naš sistem obračunavanja, nato pa delali novega, kakršnega zahteva zakon o združenem delu, da bo v njem zapopadna tudi višina stroškov posameznega obrata, zato predlagamo, naj bi v tako imenovanem prehodnem obdobju, do izdelave novega sistema prešli na sistem enotnega ugotavljanja vrednosti točke za celo podjetje. Ta sistem se bistveno razlikuje od onega izpred let, ko smo imeli enako vrednost točke za celo podjetje. Takrat je bila višina določena in izdelavnost ni imela nikakega vpliva na znižanje. Sedaj bi maso plačnega fonda ugotavljali na podlagi norma ur. Na ta način ugotovljeno vrednost točke bi uporabili za izplačilo v celem podjetju, brez korekturne lestvice. Tako bi uveljavili načela, za več dela, več plačila.

Do uresničitve tega sklepa pa moramo počakati toliko časa, da uredimo vse formalnosti glede sprejema popravkov s podpisovanjem izjav. Verjetno pa zna biti februaraska vrednost točke že enaka za celo podjetje.

Stane Tršinar

POMOČ NOVOMEŠKEGA SOSVETA

V začetku februarja je bil v Novem mestu sestanek sosveta Dnevnika za to področje. Sestanka sta se iz naše hiše udeležila direktor Božo Kovač in pomočnik vodje prodajne službe.

Sestanek je imel dvojni namen: vzpodbuditev dela sosveta in opredelitev njegove vloge ter pojasnitev in razreševanje težav, ki so nastale že v oktobru prejšnjega leta. Predvsem je člane sosveta zanimal drugi del, ker je pač ta problem že dalj časa aktualen, Dnevnik pa je v tem času utrpel tako materialno kot moralno škodo. Težave izvirajo iz tega ker so zaradi poverbe oktobra lani zaprli raznašalca-inkasanta Dnevnika, razreševanje tega problema (raznašanje in kasiranje) pa je trajalo dobra dva meseca. V tem času je referent za področje zamenjal 6 ljudi, vsaka sprememba pa je povzročila napake in nezadovoljstvo. Naročnino je odpovedalo okoli 30 naročnikov Dnevnika in okoli 130 naročnikov Nedeljskega. Razprava je opozorila, da je naš časopis zelo priljubljen in pokazala izredno pripravljenost članov sosveta, pomagati odpraviti probleme, ki so se nagrmadili v operativnem delu. Zaključki so bili:

Urediti v najkrajšem možnem času raznašanje (to naloge je prodajna služba že rešila).

Poslati seznam odpovedanih naročnikov, da bodo člani sosveta s svojo pobudo (v pisni obliki našim naročnikom) ali osebnim pristopom poskušali pridobiti nazaj stare naročnike.

Do konca februarja sestaviti plan akcijskih ukrepov za razširitev naklade v Novem mestu in bližnji okolici (sedanje stanje: 350 izvodov Dnevnika in 2600 Nedeljskega).

Vzpostavitev zastopnika (v predhodnem obdobju) oziroma načrtovanje podružnice Novo mesto. Treba bo rešiti tudi problem prostora.

Redno obveščanje o vseh programiranih ukrepih na tem področju.

Za vse te zaključke so ponudili člani sosveta svojo osebno pomoč, bodisi v akcijskem ali svetovalnem pogledu.

V zadnji številki našega glasila smo objavili sestavek o decembrskem sestanku v tiskarni Ljudske pravice pod naslovom »Abeceda samoupravljanja«. V njem je uredništvo pozvalo prizadete, naj se oglašijo in povedo, kaj se je od oktobra do tega sestanka v tiskarni sploh dogajalo. Zapisali smo, da bi morali svojo pravico prek internega glasila izkoristiti predvsem delavci strojne stavnice, ki imajo določene pripombe in nato v drugi fazi vodilni delavci tiskarne. Delavci strojne stavnice so zdaj to možnost res izkoristili in nam poslali daljši prispevek, ki ga je v imenu strojne stavnice pripravil Aljoša Gašperšič. Članek objavljamo v celoti.

Doslej so o teh problemih že razpravljali: osnovna organizacija ZK tiskarne, sindikat in delavska kontrola, ki je poročala o svojih ugotovitvah delavskemu svetu. V današnji številki objavljamo tudi poročilo s sestanka osnovne organizacije ZK, ki meni, da je zahteva, da je treba poklicati na odgovornost vodilne delavce tiskarne, neutemeljena in nekonkretna. Toda sklep delavskega sveta LP je, da na podlagi predloga obrata strojne stavnice komisija za medsebojna razmerja uvede postopek zaradi kršitve delovne dolžnosti. Tudi prizadeti vodilni delavci sami so želeli, da komisija, ki je pristojna za disciplinski postopek, uvede le tega in ugotovi, ali so krivi ali ne. V prihodnjih številkah našega glasila bomo poročali, kaj je ugotovila v podjetju SDK, kako se bo odločil družbeni pravobranilec samoupravljanja in končno tudi, kako bo odločila komisija za medsebojna razmerja v LP, ki bo izvedla disciplinski postopek. Na razpolago pa bomo dali tudi prostor vsakomur izmed prizadetih vodilnih delavcev, če bo želel kaj povedati. Zdaj pa prispevek strojne stavnice.

Poročilo o stanju v tiskarni

Če izvzamemo pravico reševanja problemov prek internega glasila, ki je nismo izkoristili, je po drugi strani potrebno takoj povedati, da je strojna stavnica s številnimi pismeni in ustnimi protesti ter zahtevki, naslovljenimi na vodilne delavce ali samoupravne organe, skušala samoupravno reševati probleme, kot je to določeno v samoupravnih aktih, vendar pa smo v večini primerov naleteli na gluha ušesa. Mera je bila polna, ko smo 15. 11. 1976 dobili v oddelek žaljivo in posplošeno »Poročilo o stanju v tiskarni«. S tem v zvezi smo 22. 11. 1976 zaprosili za mnenje Zvezo sindikatov Slovenije, ki je upravi LP poslala dopis, da mora do konca meseca decembra za de-vo urediti. Predhodno smo 19. 11. 1976 poslali delavski nadzor komisiji (DNK) dopis s 16 vprašanji, ki so vsebovala probleme celotnega kolektiva. Vodilni so ob navzočnosti predsednikov samoupravnih organov in predsednika OOS, (ki naj bi bili izpraševalci) podali DNK odgovore na naša vprašanja. Odgovori in pa način, kako so bili dani, so bili za nas neoprejemljivi, zato smo predlagali nezaupnico tovarišem Repu, Jordanu in Černetu. DNK nezaupnice ni obravnavala.

Pobudo za decembrski zbor je dal predsednik OOS tov. Rep. Prav tako je on določil uro sestanka, povabil pa je tudi predstavnik OO sindikatov (se mu je že zdelo potrebno). Če pa je OO sindikatov predal zadevo v nadaljnji postopek družbenemu pravobranilcu samoupravljanja, je to storil po svoji vesti.

Na sestanku smo povedali in ugotovili:

Direktorjevo poročilo

Navedbe, da so vzrok slabemu stanju v tiskarni nezainteresiranost, slaba delovna disciplina, škart v proizvodnji, lom strojev, prikrivanje odvečne delovne sile,

lenuhov in pijancev, razmetavanje in kraja družbene imovine, imamo za skrajno žaljive. Dolžnost tov. Sintiča kot avtorja »Poročilo o stanju v tiskarni« bi bila, poimensko navesti krivce ali obrate, kjer so se nepravilnosti dogajale. Glede na trenutni težak položaj bi bilo vsekakor bolj umestno poročilo v smislu konstruktivnih predlogov. Vsekakor pa bi bilo bolj zdravo za medsebojne odnose, če omenjenih nepravilnosti ne bi posploševali. Predstavnik OO sindikatov je povedal, da je poročilo res napisano tako, da lahko razburi delavce in da je potrebno vso zadevo podrobneje razjasniti.

V večini primerov se povzročiteljev materialnih škod, ki so nastale v proizvodnji, ni ugotavljalo posledice pa je občutil celoten kolektiv. Če so povzročitelji odkrili, je ostalo ali pri ugotovitvi, ali pa je dobil le administrativno kazen (izjema je obrat offset strojnice, ki pa je solidarnostno, z delom na prosto soboto, nekeje povrnil povzročeno škodo). Obravnavali smo materialne škode, ki so nastajale v knjigovoznici (Tom in Jerry, Kavboji in Indijanci), v offset strojnici (kolektarji z napačno letnico), v časopisni enoti (oglasi), kateri je bilo brez ugotovljene krivde odvzeto 5000 din ob brutto OD in izrazili mnenje, da do tega ne prihaja samo po krivdi delavcev v proizvodnji, marveč tudi v tehnični pripravi naročil.

Na DS smo 30. 10. 1976 naslovili protest, v katerem smo med drugim zahtevali, da naj skliče zbor delavcev. Na sestanku smo ugotovili, da člani DS s protestom niso bili seznanjeni, ker tov. Hudarina (kateri ga je tov. Vrhovec osebno izročil) kljub temu, da je bil jasno naslovljen, protesta ni oddal predsedniku DS. Prav tako tudi IO osnovne sindikalne organizacije ni pravočasno podal mnenja, čeprav je tov. Rep prejel gradivo v vednost (sestaneč je bil sklican šele na osnovi razgovora tov. Repa s sin-

dikati, vendar pa iz zapisnika ni razvidno, kaj meni IO).

Probleme bi morali reševati sproti

Povedali smo, da le zbor delavcev, ki se ga udeležijo tudi vodilni in vodstveni delavci ter tako omogočijo neposredno razpravo, služi svojemu namenu in da zbori, kakršni so bili (pismena vprašanja — pismeni odgovori), pomenijo izmikavanje vodilnih (tov. direktor se na vabilo časopisne enote ni odzval). Vodilni so nam v svojem odgovoru očitali, da smo peščica ljudi, ki natolcuje, išče koristi le zase, je ozkogledna, predstavlja pa v 500-članskem kolektivu le 5 odstotkov (zanimivo bi bilo vedeti, koliko obratov je na svojih zbori zastavilo vprašanja, koliko pa jih je dobilo ustrezne odgovore in ali je res le strojna stavnica nezadovoljna). Tu je predstavnik OO sindikatov povedal, da odnosi v kolektivu niso takšni, kot bi morali biti, da pa to verjetno ne izhaja iz trenutnega položaja. Probleme bi morali reševati sproti na sejah samoupravnih organov pod točko razno.

To, da je imela strojna stavnica vse leto dovolj dela, ni privilegij, ampak pravica do dela. Tov. Sintič je delavcem v tehnični pisarni obrazložil, da je strojna stavnica v letu 1976 delala slabše kot v letu 1975, po podatkih tov. Tršinarja pa je razvidno, da smo delali bolje (vsekakor obsodbe vreden poizkus napačnega prikazovanja). Povedali smo, da je bilo uvajanje foto stavka, predvsem pa zmanjševanje strojne stavnice nepremišljeno (tu ni bilo upoštevano naše mnenje, da je za prodajo stavnih strojev še vedno čas) in da je zaradi tega prišlo v knjigotisku in ročni stavnici do pomanjkanja stavka, kar se je odrazilo v uspehih teh dveh oddelkov. Povedali smo, da je potrebno čimprej med seboj uskladiti zmogljivost oddelkov.

Fluktuacija

Ker je bila oddelku offset strojnice velikokrat očitana pomanjkljiva kvaliteta dela, smo menili, da je temu vzrok po stažu pretežno mlad kader strojnikov, od katerih je nemogoče že na začetku zahtevati absolutno kvaliteto, saj je ta pogojena z delovnimi izkušnjami (praksjo). Ugotavljali smo, da so vsi strojniki z daljšimi delovnimi izkušnjami odšli iz kolektiva in da je temu botrovalo nezadovoljstvo. Odhodi kvalificiranega kadra in sploh fluktuacija sta za našo tiskarno prav resen problem, ki ga ne gre zanemarjati, vprašanje pa je, ali bo mogoče zadovoljivo nadomestiti ljudi, ki množično odhajajo iz kolektiva, in ali bo mogoče zagotoviti kvaliteto naših izdelkov?

Obravnavali smo primer, ko je vodstvo mimo kolektiva dalo staviti naročilo v drugo tiskarno, storitev pa je bila dražja kot v naši tiskarni in povedali, da so take odločitve neodgovorne, po drugi strani pa smo videli na konkretnem primeru, koliko cenejše so storitve stavljenja v naši tiskarni.

Nujno je uskladiti normative, seveda pa je tu nujno sodelovanje strokovnih služb in v proizvodnji delavcev. Izrazili smo začudenje nad neobjektivnim normativom za strojepiske v časopisni enoti (17.000 znakov), saj je na zboru predelavcev povedal, da bi bilo nekeje v mejah realnosti možno dosegati 12.000 znakov. Torej so nekeje normativi napeti, po drugi strani pa v nekaterih oddelkih preohlapni in na tak način ustvarjajo umeten preseg (previški izplačani OD glede na stvarne izdelavne ure).

O investicijah

V nadaljevanju smo povedali, da nepremišljene investicije ob nabavi novih strojev, neizkoriščenost strojev in visoka amortizacijska stopnja bremenijo dohodek kolektiva. Obravnavali smo nabavo ulivalnega aparata za časopisno rotacijo, ki razen poskusnih plošč, ni bil v rabi in je bil letos odpisan. Poleg tega, da je bil nabavljen dva centimetra preozek, pa je investicija znašala 200.000 din; nabavo aparata za plastificiranje, ki ni polno izkoriščen; nabavo naprave za bakrenje valjev, ki je bila odpisana in prodana DINOSU, v letu 1976 pa ponovno odkupljena. Povedali smo, da bi morali pri odločanju o nabavi strojev sodelovati predvsem delavci, ki naj bi na teh strojih delali, saj se je primerilo, da je bil nabavljen napačen stroj (npr. naročen stavni stroj brez žage z možnostjo menjave vložkov po formatih — dobavljen stroj z žago; naročen dvostranski foto kopirni aparat (plačan) — dobavljen enostranski). Monotype je bil leta 1972 obnovljen, letos pa naj bi to tehniko ukinili.

V razpravi v zvezi z OD smo menili, da vodstvo na vse mogoče načine ugotavlja in spreminja osnove za izračun OD, da pa o drugih vprašanjih, ki dejansko vplivajo na produktivnost in na OD, ne stori ničesar. Konkretno strojni stavnici na več načinov zmanjšujejo uspeh: nerealen plan zadolžitve, planirani preseg, korekturna lestvica, odbitek 5 din od norma izdelavne ure in ob rebalansu plana povečan izdelavni količnik (po nalogu tov. Sintiča), kar pa pomeni nezakonitost (za spremembe SS velja isti postopek kot za njihovo sprejetje). Izrazili smo mnenje, da nas takšen način nagrajevanja ne more spodbujati k boljšemu delu. S sklepom o 10-odstotnem pove-

PRISPEVEK VNE STAVNICE

KAJ JE BILO BISTVO DECEMBRSKEGA ZBORA

Vse proteste in zahteve bi morali reševati takole glede na to, če jih delavec ni jasno naslovil!

čanju rezervnega sklada smo se načelno strinjali, povedali pa smo, da bi vodilni lahko že ob sprejemanju plana predlagali večji odstotek. Predstavnik OO sindikatov je menil, da bi moral o takem sklepu odločati zbor delavcev.

Ob 9-mesečnem periodičnem obračunu so vodilni po eni strani ugotovili, da je kolektiv prejel več OD kot pa ga je ustvaril, po drugi strani pa, da je rezervni sklad izčrpan. Izrazili smo mnenje, da temu nista vzrok samo nižja produktivnost in pomanjkanje dela. Sindikalna lista je z letom 1976 predvidela nagrade za delovni jubilej ob 10-letnici, izplačane pa so bile tudi tistim, ki so to dobo že prekoračili (11—19 let). Pametneje bi bilo, da bi izplačila za nazaj porazdelili na daljše obdobje. Aprila meseca (ko je bila s sprejetjem plana dvignjena točka na 12 din) so bili s sprejetjem sprememb SS o delitvi dohodka in na osnovi novih nazivov v režijski enoti in v obratni režiji dvignjeni OD, izplačani pa za nazaj (vodilni so v svojem odgovoru navedli, da so bili OD zvišani le delavkam v režiji in da imajo pravico do pobude, kar pa ne drži, saj so bili OD zvišani tudi vodilnim). Prav tako je bil del sredstev za regres izplačan v breme OD.

Mimo sklepov komisije

Ugotovili smo, da so bili v režijski enoti in na režijski delovna mesta v obratni režiji razporejeni delavci mimo sklepov komisije za medsebojna razmerja. Omenili smo primer tov. Goršeta (tehnična pisarna), tov. Trampuža (časopisna enota) in tov. Jordana (knjigovoznica). Vsekakor je za zakonitost predvsem odgovorna tov. Hudarina kot vodja splošnega sektorja.

V razpravi o pravilnosti odtrgovanja zamud od OD je predstavnik OO sindikatov povedal, da je kriterij (za 2 minuti zamude odtegnjeno 15 minut) nezakonit, da pa nikjer ne piše, da delavec lahko zamuja, in da je to disciplinski prekršek.

Ugotavljali smo, da je obveščnost delavcev pod vsako kritiko (ponoven dokaz za to je podpisovanje pristopnih izjav ob spremembah SS, ko nekateri delavci sploh niso vedeli, kaj podpisujejo). Strokovne službe ne dostavljajo članom samoupravnih organov primernega gradiva, na osnovi katerega bi lahko razpravljali, ali pa je to borno in nerazumljivo. Prav zaradi tega pride do nepremišljenih sklepov, ker so člani samoupravnih organov postavljeni pred dejstvo. Sestanki so predolgi, razprava se ne drži bistva. Po drugi strani smo ugotovili, da PO že dolgo ni zasegal. Da pa sestanki med delovnim časom bremenijo plačane izo-

stanke, ni potrebno posebej poudarjati. Tudi sveti EE in strokovne komisije po obratih ne delujejo kot bi morali. Končno so tu še zapisniki, ki so nenatančni in ne prihajajo pravočasno v oddelke.

Na koncu sestanka je zbor soglasno sprejel predlog, da v zvezi s temi vprašanji predlaga IO OOS izvedbo anonimnega vprašalnika, ki naj bi služil kot vodilo v reševanju te problematike. IO je predlog načelno sprejel, ni pa znano, če se je strinjal s tov. Dolničarjevo, ki je predlagala, da bi z anketo počakali do bilance, saj smo še vsako leto delili dobiček, in da nima smisla po nepotrebnem razburjati delavce.

DS smo sporočili 18. 1. 1977, da zavračamo končno poročilo DNK, povedali, da ta ni zadovoljivo razčistila nepravilnosti, niti ni ugotovila nobenega krivca. Zaradi kršenja delovnih dolžnosti smo poklicali na odgovornost tov. Sintiča, Hudarina, Paradiža in Dolničarjevo. Službo družbenega knjigovodstva smo zaprosili za pregled v 17 točkah, ki smo jih navedli v dopisu, prosili pa smo tudi za uradno tolmačenje kriterijev, po katerih se izplačujejo dnevnice za tujino.

Več takih sestankov bi prav gotovo koristilo medsebojnemu odnosom

Na samem sestanku ni prišlo do žalitev, kot je bilo navedeno v članku »Abeceda samoupravljanja«. Če izvzamemo na trenutke nestrpno razpravo (ki pa je bila s strani strojne stavnice upravičeno razumljiva), lahko zapišemo trditve, da bi več tako zdravih sestankov (pa čeprav nekoliko krajših) še kako koristilo medsebojnemu odnosom, ki so predpogoj za delavčev dobro počutje na delovnem mestu in pa predvsem pogoj za višjo storilnost. Vsekakor pa bi s tem preprečili nepotrebno negodovanje in nezadovoljstvo.

V imenu strojne stavnice:
Aljoša Gašperšič

MNENJE OSNOVNE ORGANIZACIJE ZK TISKARNE

Neutemeljena in nekonkretna zadeva

Osnovna organizacija ZK tiskarne je na svojih sestankih v zadnjem času razpravljala o novih investicijah. Podprla je sklep DS o nakupu nove ofset rotacije, kajti tiskanje časopisov prinaša velik del dohodka tiskarni, sedanja rotacija pa je že zelo izrabljena. Zato je nujno, da rotacijo zamenjamo. Podprla je tudi predlog in sklep DS ob uvedbi enotne točke za izplačevanje osebnih dohodkov za celotno tiskarno, strokovne službe pa naj dobro in natančno pripravijo in popravijo sedanji način nagrajevanja delavcev po obratih.

Osnovna organizacija je tudi razpravljala o zahtevi obrata linotype-monotype, katero so posredovali DS, da je treba poklicati na odgovornost vodstvo tiskarne (direktorja, tehničnega direktorja, sekretarko in računovodkinjo). Pri obravnavanju te zahteve je bila osnovna organizacija mnenja, da je zahteva tega obrata neutemeljena in nekonkretna ter s tem neupravičeno vzbujala širše nezaupanje v samo vodstvo podjetja, kakor tudi v vse samoupravne organe, kar pa je bolj škodljivo kot pa koristno za celo podjetje. Mnenje osnovne organizacije je tudi, saj se problemi, ki nastajajo, rešujejo doma in se tudi doma rešijo.

ZAHVALA

Tiskarna LJUDSKE PRAVICE
Kopitarjeva 2
L J U B L J A N A

Odbor Centralne tehnike KPS se vam najlepše zahvaljuje za vašo pomoč, s katero ste omogočili ponatis dveh primerkov narodnoosvobodilnega tiska iz okupirane Ljubljane "Pesmi 1943" in "V Kristusovem imenu", ki sta izšla ob tridesetletnici osvoboditve in ob petintridesetletnici vstaje slovenskega naroda.

Finančna sredstva, ki jih bomo zbrali s prodajo obeh izdaj, so namenjena obnovi in prezentaciji nekaterih ilegalnih grafičnih tehnik v Ljubljani in na osvobojenem ozemlju.

Ljubljana, 20.1.1977

Predsednik odbora CT KPS
Milen Škerlavaj-Petrac

LETNA KONFERENCA V LP

NOVO VODSTVO SINDIKALNE PODRUŽNICE

V prostorih Družbene prehrane je bila letna konferenca sindikalne podružnice Ljudske pravice. Namen konference: pregled dela sindikata v preteklem letu in pa smernice za bodoče delo. Konferenca je potekala po delegatskem sistemu, udeležba pa je bila začudo zelo velika, skoraj stoodstotna. Poleg pregleda dela sindikata je konferenca izvedla kooptacijo novih članov, predvsem predsednika, ki je zaradi določenih zahtev članov strojne stavnice podal ostavko na svoje mesto. Po daljših razpravah so

bili izvoljeni v IO sindikata še tile člani: tov. Polanc kot predsednik, tov. Schiler kot tajnik in tov. Vukšič na mesto obolele blagajničarke podjetja.

Gradivo za razpravo in pa celotni obračun kot tudi plan dela, je bil dostavljen delegatom že predčasno, razprava pa je pokazala, da delegate ta poročila v glavnem niso zanimala. Vso razpravo je prevevalo vprašanje, kako je z delitvijo osebnih dohodkov in pa nerazumevanje do tega, da določeni oddelki v tiskarni dosegajo določeno višino

vrednosti točke, dočim drugi oddelki kljub temu, da veliko delajo, tega ne morejo doseči. Ker je to vprašanje, od katerega je odvisna tudi storilnost, bo treba temu posvetiti letos največjo pozornost.

Nadalje je bilo tudi ugotovljeno, da se članstvo premalo zanima za splošna vprašanja ne pa, da bi imeli premalo možnosti seznanjati se s problemi podjetja kot tudi sindikalne podružnice. Skratka, za delo sindikata se bo treba bolj zanimati.

Vsa pisma – po možnosti napisana na stroj – so nam vedno dobrodošla. Čim krajša bodo, toliko več možnosti bo, da jih bomo objavili. Prednost bodo seveda imela tista pisma članov našega delovnega kolektiva, ki zadevajo neposredne probleme pri njihovem delu, predloge za razne izboljšave in seveda tudi pritožbe, ki jih na drug način doslej ni bilo možno uveljaviti. Vsa pisma morajo biti seveda podpisana s polnim naslovom, ker bodo drugače končala v košu. Vso pošto ali predloge o tem, kaj želite, da bi bilo objavljeno v našem internem glasilu „Črno na belém“, dostavite odgovornemu uredniku v sobo št. 67 v četrtem nadstropju (kjer je uredništvo Ljubljanskega dnevnika).

Uredništvo

ČRNO^{na}BELEM

Izdaja delavski svet Časopisno tiskarskega podjetja Pravica-Dnevnik — Ureja uredniški odbor: Saša Jarc (odgovorni urednik), Srečko Mrak (tehnični urednik), Dana Nučič, Boris Ogrizek, Dušan Sivec, Breda Tell, Majda Tičar in Stane Tršinar — Izhaja vsak drugi ponedeljek v mesecu, razen julija in avgusta — Natisnila tiskarna Ljudske pravice v Ljubljani — Oproščeno prometnega davka po pristojnem sklepu 421-1-72 od 21. januarja 1974.

Čistoča in red na naših dvoriščih in okoli tiskarne sta taka, da se nehote sprašujemo, ali nam kamioni »Snage« smeti odvažajo ali dovažajo?!

Preračunavanje naših dopustov na delovne dneve je pokazalo izostren čut posameznikov za skrb, da se kaka ura dopusta ne bi izgubila v korist tiskarne.

Vprašam se: kdaj se bo ta izostren čut do izrabe delovnega časa prenesel tudi na vsa delovna mesta?

ČRNO^{na}BELEM V LJUDSKI PRAVICI

V lanskem letu smo sprejeli med drugim tudi pravilnik o samozaščiti v tiskarni. Sprehajanje neznancev po obratih kaže, da smo ga samo sprejeli, pa pozabili.

Januarska odjuga je vplivala tudi na naše osebne dohodke in jih dvignila za 10%. Strah me je, če globoko zamrznjena produktivnost ne bo požrla te vzpodbudne rasti.

Glede na sklep letne konference naše sindikalne podružnice, da pošlje tekmovalce na grafične igre en dan prej, da ne bi nastopili utrujeni, bi bilo morda koristno, če bi vodstvo tekmovalcev zaprosilo naknadno še za več nosačev opreme, kajti tudi ta napor lahko škoduje našim predvidenim uspehom na tem tekmovanju.

Strupenjak

— KAKO? PRAVITE, DA STE NOVINAR DNEVNIKA, DELATE PA ZA RADIO »GLAS LJUBLJANE«...
— DA, AMPAK SAMO DOKLER NE DOBIMO ŠE TV TOZD »LJUBLJANSKE SLIKE«.